

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski *Województwa Warmińsko-Mazurskiego*

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 2/2007

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	2
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	3
II.	FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006	
1.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 26.01.2007 rok – działania wdrażane przez ARiMR.....	4
b.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 26.01.2007 rok – działania wdrażane przez Urząd Marszałkowski.....	5
2.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 26.01.2007 rok.....	5
III.	PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006 wg danych ARiMR – stan na dzień 26.01.2007r.....	6
2.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	9
IV.	AKTUALNOŚCI	
1.	Ostry transport.....	9
2.	Tylko nie reforma.....	9
3.	Nowe programy pomocowe.....	10
4.	Kto skorzysta na zmianach?.....	10
5.	Karać czy nie karać?.....	11
6.	Wycofywanie cukru.....	11
7.	Oscypek wreszcie chroniony.....	12
8.	Gospodarstwa ekologiczne.....	12
9.	Rybactwo śródlądowe.....	13
10.	Mniej gruntów w dzierżawie.....	14
11.	Sprzedaż państwowej ziemi w 2006 roku.....	14
12.	BioFach 2007.....	15
13.	Nowe rośliny energetyczne.....	15
14.	Trudne renty.....	15
15.	Ekologiczny wzrost.....	16
16.	Dzielenie trawy.....	16
17.	Dotacyjny bilans.....	16
18.	Pięciolatka nie dla wszystkich.....	17
19.	Rybacy na celowniku.....	17
20.	Dotacje „de minimis”.....	18
21.	NIK w mlecznym funduszu.....	18
V.	INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA	
1.	Targi BioFach 2007.....	18
2.	Konkurs „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”.....	19
3.	Otwarty konkurs ofert w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych.....	19

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Według stanu na koniec grudnia 2006 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 127 574 osoby.

W porównaniu z listopadem 2006 roku odnotowano wzrost poziomu bezrobocia o 2 819 osób, tj. 2,3%. W stosunku do poprzedniego miesiąca sprawozdawczego odnotowano spadek liczby bezrobotnych tylko w powiecie oleckim (o 2,0%), w mieście Olsztyn (o 1,5%) oraz w powiecie iławskim (o 0,5%). W pozostałych powiatach bezrobocie wzrosło. Wzrost bezrobocia wynika z powrotu do rejestrów bezrobotnych osób zatrudnionych do prac krótkookresowych (m.in. w budownictwie). Statystykę zawyżyły również osoby objęte w poprzednich miesiącach aktywnymi formami, a na koniec roku, po ich zakończeniu, powracające do ewidencji. Dla porównania, miesięczny wzrost bezrobocia w województwie, odnotowany na przestrzeni trzech poprzednich lat, wynosił:

- w końcu grudnia 2005 roku liczba bezrobotnych osiągnęła poziom 150 910 osób i w odniesieniu do listopada 2005 roku była wyższa o 2 586 osób, tj. o 1,7%,
- w końcu grudnia 2004 bezrobocie osiągnęło poziom 162 361 osób i w porównaniu do listopada 2004 wzrosło o 3 922 osoby, tj. o 2,5%,
- w końcu grudnia 2003 roku bezrobocie ukształtowało się na poziomie 170 430 osób i było wyższe w stosunku do listopada tego roku o 5 125 osób, tj. o 3,1%.

Od początku 2006 roku bezrobocie w województwie warmińsko – mazurskim spadło o 23 336 osób, tj. 15,5%, natomiast w kraju o 16,7%. W okresie dwunastu miesięcy 2005 roku liczba osób pozostających bez pracy zmalała o 11 551 osób, tj. o 7,1%. Zatem w roku 2006 obserwujemy ponad 2-krotnie szybszy spadek poziomu bezrobocia.

Dynamika zmian (wzrost/spadek) poziomu bezrobocia na rynku pracy ma charakter sezonowy: od lutego do października zaobserwowano spadki liczby bezrobotnych, natomiast wzrost liczby osób bezrobotnych przypada na miesiące kończące i rozpoczynające rok kalendarzowy, co spowodowane jest sezonowością wielu gałęzi gospodarki (m.in. budownictwo, turystyka, gastronomia, przemysł spożywczy itp.). Jednakże analizując poziom bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat, zaobserwować można trwałą tendencję spadku liczby bezrobotnych.

W stosunku do grudnia 2005 spadek poziomu bezrobocia miał miejsce we wszystkich powiatach województwa.

Największy względny (procentowy) spadek odnotowano w:

- mieście Olsztyn – o 26,1%,
- powiecie działdowskim – o 25,0%,
- powiecie piskim – o 20,7%,

natomiast najmniejszy spadek zarejestrowano w powiatach:

- węgorzewskim – o 8,0%,
- lidzbarskim – o 9,0%,
- ełckim – o 9,7%.

Bezrobocie w województwie warmińsko – mazurskim jest zróżnicowane przestrzenie pod względem poziomu: najmniej bezrobotnych zarejestrowanych jest w powiecie węgorzewskim – 3 050 osób, najwięcej w powiecie ostródzkim – 10 722 osoby. W kraju poziom bezrobocia na koniec grudnia 2006 roku wyniósł 2310,9 tys. osób i w porównaniu do końca listopada 2006 r. wzrosła o 23,7 tys. osób tj. o 1,0%, natomiast od początku roku liczba bezrobotnych spadła o 462,1 tys. osób tj. o 16,7%.

W grudniu 2006 r. spadek liczby bezrobotnych miał miejsce jedynie w województwie śląskim – o 1,0% tj. o 2,4 tys. osób, natomiast w pozostałych 15 województwach odnotowano wzrost poziomu bezrobocia, przy czym najsilniejszy w województwie:

- zachodniopomorskim - o 3,1 % (o 4,1 tys. osób);
- warmińsko-mazurskim - o 2,3 % (o 2,8 tys. osób).

Stopa bezrobocia, jaką odnotowano w województwie warmińsko – mazurskim na koniec 2006 roku wynosząca 23,7%, jest znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano w tym czasie stopę bezrobocia na poziomie 14,9%. W dalszym ciągu stopa bezrobocia w naszym województwie jest najwyższa w kraju.

Wskaźnik natężenia bezrobocia w regionie warmińsko – mazurskim w grudniu 2006 roku (23,7%), był wyższy o 8,8 pkt. procentowego od wskaźnika krajowego (14,9%). Przed rokiem wskaźnik stopy bezrobocia wynosił 27,5% i był wyższy w porównaniu ze wskaźnikiem na poziomie kraju o 9,9 pkt. procentowego. Świadczy to o zmniejszaniu się dystansu między natężeniem bezrobocia w regionie i w kraju. Różnica pomiędzy najniższym, a najwyższym wskaźnikiem stopy bezrobocia w województwie wynosi ponad 29 pkt. procentowych. W porównaniu do grudnia 2005 roku stopa bezrobocia spadła o 3,8 pkt. procentowego, w kraju o 2,7 pkt. procentowego. Obserwujemy, zatem większą dynamikę spadku wskaźnika stopy bezrobocia w regionie niż w kraju.

W stosunku do listopada 2006 roku zaobserwowano wzrost stopy bezrobocia o 0,5 pkt. procentowego, w kraju odnotowano wzrost o 0,1 pkt procentowego.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

W stosunku do ubiegłego roku nieznacznie wzrósł udział mieszkańców wsi w ogólnej populacji bezrobotnych (o 0,7 pkt. proc.), chociaż ich liczba spadła o 14,3%. Na koniec grudnia 2006 roku, zarejestrowanych było 64 788 bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich - o 10 789 (o 14,3%) osób mniej niż przed rokiem. Stanowili oni 50,8% ogółu zarejestrowanych; przed rokiem 50,1%. Wśród bezrobotnych mieszkańców wsi większość stanowią kobiety – podobnie jak w ogólnej populacji 56,8%. Największy udział w bezrobociu wiejskim mają bezrobotni w powiatach:

- nowomiejskim (76,3% ogółu zarejestrowanych w powiecie),
- elbląskim (72,3%),
- olsztyńskim (68,7%),
- szczycieńskim (66,9%)
- nidzickim (63,5%).

Najmniej obciążone bezrobociem wiejskim są powiaty:

- ełcki (45,8%),
- piski (47,0%),
- giżycki (47, 8%)
- lidzbarski (48,1%).

W grudniu zaktywizowano 2 292 bezrobotnych mieszkających na wsi, którzy stanowili 42,0% wszystkich uczestników różnych form aktywizacji. Ogółem, od początku roku zaktywizowano 44 973 bezrobotnych mieszkańców wsi (43,6% ogółu zaktywizowanych od stycznia do grudnia 2006 roku).

Wśród ogółu podejmujących pracę, 43,7% (34 438 osób) stanowili mieszkańcy wsi.

II. FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006

1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 26.01.2007 rok - ARiMR

Działanie	Koperta regionalna	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych	121 677 445,00	1 104	168 661 704,03	739	115 893 328,10
1.2 Ułatwianie startu młodym rolnikom	35 273 927,00	962	48 100 000,00	700	35 000 000,00
1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych		99	198 193 431,75	73	165 081 370,89
2.1 Przywracanie potencjału produkcji leśnej		53	74 710 845,00	35	45 413 488,00
2.4 Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa	12 236 516,00	225	17 831 123,72	128	9 850 933,00
2.6 Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	6 746 603,00	114	13 043 521,43	65	5 696 110,50
Razem	175 934 491,00	2 557	520 640 625,93	1 740	376 935 230,49

**b. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa
warmińsko-mazurskiego – stan na 26.01.2007 rok – Urząd Marszałkowski**

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów (wydanych decyzji)	Kwota podpisanych umów (decyzji)
2.2 Scalanie gruntów	0	0	0	0
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	186	30 916 159,11	97	16 733 654,00
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	35	40 559 177,00 (wkład Unii)	25	24 107 911,00 (wkład Unii)
Razem	221	71 475 336,11	122	40 841 565,00

2. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”

**a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa
warmińsko-mazurskiego – stan na 26.01.2007 rok**

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów – Złomowanie statków	33	6 640 774,84	33	6 645 017,84
1.2 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów- Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	6	901 850,00	6	1 206 993,00
2.2 Odbudowa i modernizacja floty rybackiej	2	199 988,00		
3.2 Chów i hodowla ryb	28	6 435 432,65	12	829 175,00
3.3 Rybacka infrastruktura portowa	2	5 884 565,00		
3.4 Przetwórstwo i rynek rybny	9	1 193 098,00	5	317 213,00
3.5 Rybołówstwo śródlądowe	9	280 560,69	7	215 023,00
4.1 Rybołówstwo przybrzeżne	3	1 771 644,80		
4.2 Działania społeczno- ekonomiczne	59	2 549 989,00	50	2 176 818,00
4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty	4	3 467 570,00	4	3 467 570,00

rybne				
4.6 Działania innowacyjne	8	10 279 223,39	2	1 125 344,00
Razem	163	39 604 696,37	119	15 983 153,84

III. PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006 – wg danych ARiMR – stan na dzień 26.01.2007r.

Lp.	Nazwa działania	Ilość wniosków	Wnioskowana kwota w (PLN)	Ilość wydanych decyzji
1.	Renty strukturalne	1949 ^a	3 328 269,58 ^a	1768 + 42 odmowne ^a
2.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2005	437	20 173 559,20 ^e	362+ 24 odmowne
3.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2006	529	33 772 055,20	108+ 3 odmowne
4.	Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej	4471	185 147 080,43 ^b	4224+137 odmownych
5.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych	1534	1250 EUR x 1534 wnioski ^b	1358+111 odmownych
5A.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych ^c	1293	1250 EUR x 1293 wnioski ^b	492 + 14 odmowne + 20 umarżające postępowanie
6.	Wspieranie grup producentów rolnych	1	385 493,00	1
7.	Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt	2 598	64 146 762,28	3 965+ 23 odmowne
a.	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone do 15.06.05r.	143	946 136,16	142 + 1 odmowna
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05r.	85	457 540,64	85
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	154	960 770,30	149
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	79	343 599,04	78 + 1 odmowna
b.	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski kontynuacyjne od 01.03.05 do 30.04.05	213	4 010 257,21	208 + 3 odmowne
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone do 15.06.05	217	3 682 173,50	212+5 odmownych

	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	125	2 612 195,47	122+ 2 odmowne
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. (II i III rok realizacji)	424	8 188 661,43	386 + 2 odmowne
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	184	3 489 979,02	180+ 1 odmowna
c.	Utrzymanie łąk ekstensywnych PO1-wnioski złożone do 15.06.05r.	73	1 447 555,96	72 + 1 odmowna
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01- wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	46	525 311,70	43
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01- wnioski kontynuacyjne złożone w 2006 r.	83	1 480 644,80	74+ 1 odmowna
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01- wnioski złożone w 2006 r. po raz pierwszy	69	377 575,88	68
d.	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone do 15.06.05	9	41 484,00	9
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	7	20 756,00	7
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	16	205 840,00	11
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	24	73 096,80	22
e.	Ochrona gleb i wód KO1 wnioski złożone do 15.06.05	429	7 630 781,00	425+2 odmowne
	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	656	10 351 121,56	642
	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	426	8 297 951,88	409+ 2 odmowne
	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	577	8 035 389,07	570
f.	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone do 15.06.05	5	2 464,40	4+ 1 odmowna

	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	0	0,00	0
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	4	1 717,38	3
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	1	1 274,08	1
g.	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone do 15.06.05	20	434 425,00	19 + 1 odmowna
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	2	33 530,00	2
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	19	467 910,00	17
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	6	26 620,00	5
8.	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)-kampania 2005	30 428	92 706 226,52 ^d	29 898+513 odmownych
8A	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)-kampania 2006	31 090	8 114 915 302 ^e	27 417+ 441 odmowne

^a dotyczy wniosków złożonych zarówno w 2004, 2005, jak i w 2006 roku

^b Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1794/2005 r. z dnia 28 października 2005r. ustalające kursy wymiany mające zastosowanie w roku 2005 dla niektórych rodzajów pomocy bezpośredniej oraz środków o charakterze strukturalnym lub środowiskowym, kurs EURO dla Działania 2 PROW – Wspieranie gospodarstw niskotowarowych wynosi 4,14339 zł - od dnia 18.01.2006 roku obowiązuje kurs wymiany w 2006 roku dla działań PROW: Dostosowanie do standardów UE, Wspieranie gospodarstw niskotowarowych, Wspieranie grup producentów rolnych, według którego 1 EURO=3,85493.

^c wnioski złożone w terminie 06-16 listopada 2006 r.

^d kwota zrealizowanych płatności

^e kwota na wydanych decyzjach

a-f pakiety realizowane w ramach programu rolnośrodowiskowego z uwzględnieniem terminów składania wniosków w 2005 roku.

Ilość złożonych wniosków nie będzie zgadzać się z ilością pakietów, gdyż w ramach złożenia 1-go wniosku można realizować maksymalnie 3 pakiety.

Ilość wniosków złożonych w BP od 2004-2006 r. w ramach działania 4 PROW to ilość beneficjentów, którzy przystąpili w latach 2004-2006 do PROGRAMU ROLNOŚRODOWISKOWEGO/ nie uwzględnia wniosków wycofanych/pozostawionych bez rozpoznania.

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 26.01.2007 r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych	Płatności z tytułu ONW
Liczba rolników ubiegających się o płatności	44 114	31 090
Ilość decyzji o przyznaniu płatności, które zostały wysłane do beneficjentów	40 305	27 417
Kwota naliczonych płatności znajdujących się na decyzjach, które zostały wysłane do beneficjentów	482 304 362,09 zł	81 287 136,91

IV. AKTUALNOŚCI

1. Ostry transport

Unia Europejska zaostrzyła przepisy w transporcie zwierząt. To zwycięstwo organizacji walczących o ich prawa.

Nowe humanitarne zasady zostały uchwalone przez Unię Europejską już dwa lata temu. Ale dopiero z początkiem tego roku weszły w życie. Teraz w pojazdach przeznaczonych do transportu zwierząt powinna być odpowiednia temperatura i przestrzeń. Przewoźnik powinien także zapewnić zwierzętom wodę i wentylację. Zaostrzone przepisy dotyczą głównie przedsiębiorców zajmujących się transportem zwierząt, a nie rolników przewożących jedną czy dwie świnie do punktu skupu. Właściciele firm będą musieli uzyskać specjalny certyfikat, a wcześniej przejść odpowiednie szkolenia.

2. Tylko nie reforma

Polscy producenci owoców i warzyw domagają się od polskiego rządu sprzeciwu wobec propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej reformy rynku owoców i warzyw. Ich zdaniem, gdyby pomysły Brukseli weszły w życie ucierpiałyby na tym cała branża w Polsce.

Komisja Europejska twierdzi, że to dobry projekt reformy, który doprowadzi do poprawy konkurencyjności całej branży w Europie. Reakcje w Polsce są zdecydowanie odmienne. Ogrodnicy są rozgoryczeni, że tracimy to co do tej pory mieliśmy zagwarantowane, a w dodatku żaden z naszych postulatów nie został uwzględniony.

Co nie podoba się polskim rolnikom? Przede wszystkim to, że Bruksela chce zlikwidować dopłaty do cen skupu pomidorów przeznaczonych do przetwórstwa. W reformie nie ma także mowy o rozszerzeniu takich dopłat np. do jabłek lub truskawek. Ale nie tylko brak bezpośredniego wsparcia finansowego martwi rolników. W propozycjach Komisji znalazła się także likwidacja innej formy pomocy. Chodzi o tzw. wycofywanie owoców i warzyw z rynku na koszt Brukseli, a także zniesienie dopłat do wyeksportowanych produktów poza terytorium UE. Do tej pory Polska była dużym beneficjentem tych środków. Naszych rozdrobnionych producentów owoców i warzyw martwi jeszcze jedno. Komisja Europejska chce, aby pomoc finansowa dla

branży była teraz głównie przekazywana przez grupy producenckie. Problem w tym, że w Polsce jest ich tylko kilkadziesiąt. To może oznaczać, że większość unijnych funduszy przejdzie nam koło nosa.

3. Nowe programy pomocowe

15 miliardów euro na 6 lat – to dużo, ale dla wszystkich chętnych i tak pieniędzy może nie wystarczyć. Dlatego rolnicy z taką niecierpliwością czekają na programy pomocowe na lata 2007-13. Wszystko wskazuje na to, że wyścig po unijne fundusze już niedługo się rozpocznie.

Programy pomocowe na lata 2004 -06 to już przeszłość. Dzięki nim na wsiach pojawiło się wiele nowych maszyn, nowoczesnych chłodzi, powstały też nowe miejsca pracy.

Nowe Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 to w sumie 22 różne działania. Nie wszystkie będą uruchomione jednocześnie. Najszybciej rolnicy będą mogli składać wnioski na te programy, które cieszyły się do tej pory największą popularnością. Jak zapewnia Agencja Restrukturyzacji najprawdopodobniej już w marcu zostanie uruchomionych osiem działań. Będą to instrumenty stanowiące kontynuację Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich: wsparcie obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania, renty strukturalne, programy zalesieniowe oraz wsparcie grup producenckich. Pozostałe działania to kontynuacja Sektorowego Programu Operacyjnego. Będzie to wsparcie dla młodych rolników, modernizacja gospodarstw, różnicowanie działalności rolniczej oraz inwestycje w przetwórstwie rolno- spożywczym. Pytanie tylko, czy Agencja nie powtórzy błędów sprzed kilku lat, gdy nabór wniosków rozpoczynano zanim wszystko było dopięte na ostatni guzik. Efekt tego był taki, że rolnicy na rozpatrzenie dokumentów czekali blisko rok, podobny okres mijał zanim doszło do wypłaty dotacji. Te instrumenty będą traktowane priorytetowo. Nie ma obowiązku przynajmniej do połowy października 2007 uzyskiwać akredytacji ponieważ one są akredytowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Dobrej myśli jest też Ministerstwo Rolnictwa. Polska jako pierwsza zgłosiła Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 do Komisji Europejskiej. Wszystkie błędy które tam były wszystkie uwagi zostały uzupełnione i dzisiaj tylko czekamy na zgodę Komisji. Zdaniem resortu z rozpoczęciem naboru wniosków nie ma się co spieszyć bo PROW na lata 2007-13 to nie wyścigi. Nie ma też obaw, że wszystkie pieniądze zostaną rozdysponowane na początku. Określona pula środków będzie do dyspozycji przez kolejne lata.

4. Kto skorzysta na zmianach?

Już za rok może wejść w życie reforma unijnego rynku owoców i warzyw. Czemu polscy rolnicy nie skorzystają na niej tyle, ile powinni?

A jeszcze nie tak dawno Komisja Europejska podobnych zmian nie planowała. Temat dojrzał szybko – także z powodu tego, co działo się w tej branży na polskim rynku w ostatnich dwóch latach. Kłopoty mieli również inni unijni rolnicy. Walka z konkurencją azjatycką była trudna i w sumie bezowocna. Dlatego Bruksela chce pomóc własnym producentom. Celem reformy jest również zwiększenie spożycia warzyw i owoców w krajach unijnych. Z zapowiedzi brukselskich urzędników wynika, że pieniądze które dotychczas były przeznaczane na dopłaty dla przetwórstwa np. pomidorów będą teraz trafiały bezpośrednio do rolników. Nie będzie też ceł eksportowych. Wspólnota chce pomagać wyłącznie producentom zrzeszonym

w grupach i zamierza pokrywać aż 60 % ich działalności. Niestety, w Polsce, która jest czwartym w Unii producentem owoców i warzyw, tylko 2% produkcji pochodzi od rolników zrzeszonych w grupy. W krajach UE nawet po kilkadziesiąt. Niezrzeszeni polscy producenci nie odczuwają więc poprawy swojej sytuacji. Dlatego niewiele skorzystają na tej reformie. Czy uda się ich przekonać do pracy zespołowej? Czy pomogą w tym nowe kryteria tworzenia grup producenckich, które mogą być prostsze od dotychczasowych, bo określał je będzie teraz każdy kraj członkowski indywidualnie? Nasi oczekują bardziej korzystnych zmian jeszcze więcej i wciąż mają nowe propozycje regulacji tego rynku. Polscy europosłowie już je zgłosili do Komisji Europejskiej. Czy mają szansę być uwzględnione?

5. Karać czy nie karać?

Rolnicy już płacą zaliczki na poczet przyszłych kar, ale wszystko wskazuje na to, że w tym roku nie będzie krajowego przekroczenia kwoty mlecznej. Czy zatem producenci mleka mogą spać spokojnie?

Przyczyn zwiększenia produkcji mleka jest wiele. Przede wszystkim ceny surowca są od dłuższego czasu stabilne i opłacalne. Zmienił się też sposób żywienia zwierząt, a co za tym idzie wzrosła wydajność. Są takie rejony w kraju gdzie dokupienie kwoty mlecznej jest praktycznie niemożliwe. Dlatego wielu rolników z ulgą przyjęło wiadomość, że w tym roku prawdopodobnie kar nie będzie. Wskazują na to dwa niezależne badania przeprowadzone przez Agencję Rynku Rolnego oraz Instytut Ekonomiki Rolnictwa. Sprawa kary dotyczy kwoty krajowej i wszystko wskazuje na to, że kwota krajowa przekroczona nie będzie. Mogą być wypadki pojedyncze, że rolnicy przekroczą, ale pojedyncze osoby, jeżeli kwota krajowa nie będzie przekroczona, kary płacić nie będą. Nieco mniej optymistycznie do sprawy przekroczenia kwoty mlecznej podchodzą niektóre spółdzielnie. Z ich doświadczenia wynika, że w okresie zimowym dostawy surowca znacznie się zmniejszyły. Teraz tak nie jest. Nowy rok kwotowy zaczyna się w kwietniu. Do tego czasu wiele jeszcze może się zmienić. Dlatego eksperci radzą, aby rolnicy nie zwiększali produkcji, jeżeli nie mają możliwości dokupienia lub wydzierżawienia dodatkowych kwot mlecznych.

6. Wycofywanie cukru

Jeżeli zredukować to tylko teraz, a nie październiku kiedy pola będą już dawno obsiane – mówią plantatorzy buraków cukrowych. To reakcja na plany Komisji Europejskiej, która dąży do ograniczenia produkcji cukru.

Plany Brukseli są związane z coraz bardziej prawdopodobną klęską reformy unijnego rynku cukru. Miała ona ograniczyć produkcję, ale na razie nikt do tego się nie pali. Dlatego Komisja Europejska wykorzystuje wszystkie swoje możliwości. Jedną z nich to prawo do wycofania z rynku określonej kwoty produkcji na rok. Bruksela z tego prawa skorzystała i zaproponowała, aby limity obciąć o 12%. Jest tylko jedno, ale kiedy ta propozycja powinna stać się obowiązującym prawem. Narzucić ją bez pytania się o zgodę nikogo Bruksela może dopiero w październiku. Ale zdaniem plantatorów buraków cukrowych to za późno. W październiku pola są już dawno obsiane i rolnik nie ma możliwości ograniczenia produkcji. W efekcie wyprodukuje więcej niż mu wolno. Dlatego decyzję o redukcji kwot trzeba podjąć już teraz. Ale do tego potrzebna jest zgoda wszystkich uczestników rynku. A więc nie tylko plantatorów, ale również producentów cukru. Ci jak na razie mówią tylko, że na żadne redukcje się nie zgadzają. Nie tylko w interesie plantatorów jest wiosenny termin zniesienia kwot.

Także producenci cukru ucierpią na jesiennej redukcji. Dla nich oznaczałoby to, że wyprodukowany ponad limit cukier musieliby przechować w magazynach do następnego sezonu.

7. Oscypek wreszcie chroniony

Oscypek jest już oficjalnie produktem chronionym unijnym prawem. Pierwszy wniosek o rejestrację sera złożono do krajowego Urzędu Patentowego już w 2002 roku. Potem zaczęto się starać o unijną rejestrację.

Bruksela, wpisując oscypek na listę produktów regionalnych szczegółowo opisała jego charakterystyczne cechy. Można go wytwarzać wyłącznie na terenie starostw: tatrzańskiego, nowotarskiego i żywieckiego i w kilku sąsiednich gminach. Ma kształt wrzeciona i produkowany jest według receptury z 1748 roku. Prawdziwy oscypek jest przynajmniej w 60% procentach wytwarzany z mleka owcy górskiej.

8. Gospodarstwa ekologiczne

Czysta woda, czyste środowisko – jednym słowem ekologia. Czy można na niej zarobić? Co trzeba zrobić, by wytwarzać żywność ekologiczną i jakie formalności spełnić? Dzisiaj powiemy też jaki wpływ na rozwój ekologicznych farm miało poszerzenie Unii Europejskiej i jak wiedzie się rolnikom prowadzącym takie gospodarstwa w Polsce i krajach dawnej 15-tki.

Szacuje się, że w krajach dawnej 15-tki jest około 150 tys. gospodarstw ekologicznych. Największą ich liczbą, bo aż 60 tysiącami, mogą poszczycić się Włochy. Uprawy ekologiczne zajmują w słonecznej Italii milion hektarów. Po kilkanaście tysięcy takich gospodarstw jest w Hiszpanii, Niemczech i Francji. Najbardziej dynamiczny wzrost liczby gospodarstw ekologicznych Wspólnota Europejska odnotowała w latach 90-tych. Dotacje do upraw biodynamicznych, wypłacane z programów rolno-środowiskowych stanowiły bowiem potężny zastrzyk gotówki. Rolnicy zaczęli widzieć w tym korzyści. Popieranie rolnictwa ekologicznego znalazło także swój wyraz w polityce strukturalnej Unii Europejskiej. A reforma Wspólnej Polityki Rolnej nadała większą rangę przestrzeganiu przez gospodarstwa rolne standardów dotyczących między innymi: ochrony środowiska naturalnego i bezpieczeństwa żywności. Unijni rolnicy prowadzący gospodarstwa ekologiczne, podobnie jak polscy, podlegać muszą certyfikacji, a co się z tym wiąże - ścisłej kontroli. Dopiero spełnienie tych warunków stanowi podstawę do wypłat dotacji. Bo przecież ci, którzy kupują żywność ekologiczną muszą mieć pewność, że właśnie taką im się oferuje. Dziś w krajach dawnej 15-tki gospodarstwa prowadzone metodami naturalnymi stanowią około 3,5% ogółu gospodarstw rolnych i z roku na rok ten odsetek się zwiększa, bo zwiększa się także zainteresowanie żywnością ekologiczną. W wielu krajach utworzono nawet sieci sklepów oferujących naturalne produkty pochodzące z pól, na których nie stosuje się chemii.

W Polsce mamy ponad 9 tysięcy gospodarstw ekologicznych. Przed wstąpieniem do Unii było ich zaledwie 2200. Skąd takie zainteresowanie ekologią wśród naszych rolników? Takim bodźcem stały się na pewno wysokie dotacje do upraw ekologicznych, czasami nawet dwu-trzykrotnie wyższe od tych przed akcesją Polski do Unii. Od 1 maja 2004 roku w naszym kraju realizowane są programy rolno-środowiskowe, z których pochodzą środki przeznaczone właśnie na rolnictwo ekologiczne. Dotacje dla tych gospodarstw, które spełniają już wymogi rolnictwa ekologicznego nadal są o 30% niższe od tych, które otrzymują rolnicy

w najtrudniejszym okresie - dostosowywania do wymogów rolnictwa biodynamicznego.

Nowością natomiast jest wypłata dotacji już w pierwszym roku przestawiania się na metody ekologiczne, a nie, jak dotąd dopiero w drugim. Środki te pochodzą z Brukseli. Pozostawiono także wsparcie z budżetu krajowego. Podobnie jak dotąd dotyczy ono kosztów kontroli. Inspekcje takie mogą odbywać się kilka razy w roku. Firma atestująca sprawdza wtedy całą dokumentację gospodarstwa oraz to, czy rolnik przestrzega przepisów ustawy o rolnictwie ekologicznym. Pobierane są próbki gleby oraz wody. Po sporządzeniu oceny firma atestująca wydaje certyfikat, który upoważnia rolnika do wystąpienia o dopłaty. Poza tym nasi rolnicy produkujący metodami ekologicznymi otrzymują także - podobnie, jak pozostali - dopłaty bezpośrednie. Mimo tak dynamicznego wzrostu liczby gospodarstw ekologicznych, szczególnie po roku 2004, ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w Polsce jest ciągle niewielki. Bo na ponad półtora miliona gospodarstw w Polsce, gospodarstwa ekologiczne stanowią tylko 0,6%. Mają one najczęściej kilka hektarów.

9. Rybactwo śródlądowe

Choć ubiegły rok nie był dla producentów ryb słodkowodnych najlepszy i odnotowali oni spory spadek sprzedaży, to eksperci uważają, że w Unii Europejskiej powoli zaczyna się doceniać rybactwo śródlądowe. Czy na chowie i hodowli karpia, pstrąga czy lina można zarobić? Jakie dochody uzyskują właściciele gospodarstw rybackich w krajach Unii? Dlaczego Polacy jedzą tak mało ryb?

Wspólna Polityka Rybacka Unii Europejskiej wyodrębniona została ze Wspólnej Polityki Rolnej w 1976 roku. Przełom nastąpił 7 lat później - w 1983 roku. Określono wtedy cele polityki rybackiej, szczególnie nacisk kładąc na ochronę zasobów morskich. Rok 1993 przynosi ustanowienie instrumentów wspierania polityki rybackiej, a są nimi fundusze strukturalne. Kolejne zmiany to rok 2002. Wtedy nastąpiła istotna reforma Wspólnej Polityki Rybackiej. Ale na tym nie koniec. Od stycznia tego roku zlikwidowano fundusze strukturalne, a w ich miejsce powstał Europejski Fundusz Rybołówstwa, który zajmie się rozdziałem pomocy finansowej dla tego sektora w latach 2007-2013. Budżet Europejskiego Funduszu Rybołówstwa wynosi trzy miliardy 800 milionów euro- czyli kilka procent wszystkich wydatków Brukseli.

Produkcja ryb morskich jest w Unii limitowana, natomiast ryb słodkowodnych nie. Poszczególne państwa członkowskie mogą jednak wprowadzać własne ograniczenia. Chów i hodowla ryb słodkowodnych są produkcjami intensywnymi, z którymi środowisko naturalne może sobie nie poradzić. Dlatego niektórzy członkowie UE limitują także rybactwo śródlądowe. Spośród krajów dawnej 15-tki liczącymi się producentami ryb słodkowodnych są Niemcy, Włochy, Francja i Hiszpania.

Polska należy do największych w Europie producentów ryb słodkowodnych. Rocznie na nasze stoły trafia około 20 tysięcy ton karpia. Chętnie zajadamy się także pstrągiem, sandaczem czy linem. Ale głównie przy okazji świąt. Niestety spożycie ryb w Polsce jest małe. Zjadamy ich średnio niecałe 7 kilogramów rocznie na osobę. Czyli trzy krotnie mniej niż mieszkańiec Europy zachodniej. Polska produkuje tyle karpia, ile cała dawna piętnastka – ok. 20-tu tys. ton. Z kolei w produkcji pstrąga zajmujemy 6 miejsce. W sumie rocznie produkujemy ok. 90 tysięcy ton ryb słodkowodnych. Z tego mniej więcej 40 tys. pochodzi z połowów wędkarskich, które są u nas bardzo popularne. Zresztą mamy doskonałe warunki do rozwoju rybactwa śródlądowego.

W Polsce funkcjonuje kilkanaście tysięcy gospodarstw rybackich. Ich działalność regulują przepisy ustawy o rybactwie śródlądowym, prawo wodne, przepisy ustawy o ochronie przyrody i weterynaryjne. Wszystkie one dostosowane są do wymogów unijnych. Właściciele gospodarstw rybackich płacą podatek rolny od powierzchni obiektu stawowego, czyli łącznie z groblami i terenami przyległymi. Niestety naszą słabą stroną jest przetwórstwo. Moglibyśmy znacznie więcej ryb eksportować, ale konsument, np. zachodnio-europejski nie jest przyzwyczajony do kupowania żywych ryb. Powinny nam w tym pomóc unijne fundusze, zresztą nie tylko w tym, także w dostosowaniu gospodarstw, tak by mogły one konkurować z gospodarstwami rybackimi z krajów zachodnio-europejskich. Przy ubieganiu się o unijną pomoc obowiązuje zasada współfinansowania, podobnie jak przy innych programach pomocowych. Pieniądze te mogą być przeznaczone na inwestycje w hodowlę ryb w stawach, budowę lub modernizację obiektów, zakup środków transportu, przetwórstwo, na ochronę zasobów wodnych, organizację rynku, czyli funkcjonowanie grup producentów i na promocję.

10. Mniej gruntów w dzierżawie

Na koniec 2006 r. w dzierżawie znajdowało się ok. 1 mln 920 tys. ha gruntów Zasobu. Według wstępnych danych, w ubiegłym roku Agencja zawarła ponad 8 600 umów dzierżawy na ok. 80 tys. ha gruntów. Podobnie było w 2005 r.

Od dwóch lat zmniejsza się powierzchnia wydzierżawianych gruntów (w 2004 r. – 131 tys. ha, w 2003 r. – 123 tys. ha). Spowodowane jest to wyczerpywaniem się większych zorganizowanych nieruchomości w Zasobie oraz faktem, że rolnicy są coraz bardziej zainteresowani zakupem gruntów na własność. Od początku funkcjonowania Agencji dzierżawa nieruchomości rolnych cieszy się powodzeniem wśród rolników i przedsiębiorców rolnych. Jest to ciągle dogodny i stosunkowo łatwo dostępny sposób użytkowania znacznych powierzchni. Jej zaletą jest również to, że w wypadku wykupu dzierżawionych gruntów płatność jest często rozkładana na raty. Dzięki temu nie trzeba angażować dużych środków w nieruchomość i można je przeznaczyć np. na zakup niezbędnych środków do produkcji rolnej.

11. Sprzedaż państwowej ziemi w 2006 roku

Jak wynika ze wstępnych danych, w 2006 roku Agencja sprzedała około 107 tys. ha gruntów z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (w 2005 roku – 108 tys. ha). Najwięcej w województwach: warmińsko-mazurskim (23 406 ha), zachodniopomorskim (20 528 ha), dolnośląskim (11 438 ha). W Zasobie do rozdysponowania pozostało około 384 tys. ha, natomiast w dzierżawie znajduje się 1 mln 919 tys. ha. Od początku swojej działalności Agencja sprzedała prawie 1 mln 670 tys. ha gruntów. Najwięcej gruntów do rozdysponowania znajduje się na terenach województw: zachodniopomorskiego (ponad 73 tys. ha), warmińsko-mazurskiego (prawie 60 tys. ha), lubuskiego (ok. 42 tys. ha), dolnośląskiego (ponad 40 tys. ha).

Z kolei najmniej gruntów do rozdysponowania Agencja posiada w województwach: opolskim (4 800 ha), małopolskim (niecałe 5 300 ha), kujawsko-pomorskim (nieco ponad 8 300 ha).

12. BioFach 2007

Dnia 15 lutego 2007r. rozpoczęły się największe w świecie targi żywności ekologicznej – BioFach 2007. Do Norymbergii w Niemczech zjechało ponad 2100 wystawców z 70 krajów. Polskę reprezentuje 20 firm z branży ekologicznej.

Jak co roku, na targach prezentowana będzie głównie żywność ekologiczna: owoce, warzywa, przetwory mleczne, zboża, soki i napoje. Polskich wystawców wspierają w tym Urzędy Marszałkowskie i Ministerstwo Rolnictwa. Udział w targach to potwierdzenie najwyższej jakości produkowanych przez siebie wyrobów. I co najważniejsze, okazja do pokazania się na światowym rynku. To co ma przyciągać do polskich stanowisk to serwowane wszystkim pierogi. Naszym hitem będzie polsko-niemiecka sałatka kartoflana. W międzynarodowych targach żywności ekologicznej Polska bierze udział po raz czwarty. Liderami w eko-produkcji nadal są Austriacy, Włosi, Niemcy i Duńczycy.

13. Nowe rośliny energetyczne

Nie tylko wierzba i róża bezkolcowa, ale także rzepak, żyto czy też inne zboża mieszczą się w nowej definicji roślin energetycznych. Aby dostać do ich uprawy wyższe dopłaty rolnicy muszą udowodnić tylko jedno, że zostaną one przeznaczone do wyprodukowania energii.

O dopłaty do roślin energetycznych rolnicy będą mogli występować już od 15 marca. Wtedy rusza kampania przyjmowania wniosków o płatności obszarowe. Trzeba tylko dostarczyć umowę z zakładem przetwórczym, która potwierdzi, że te rośliny będą przeznaczone na cele energetyczne. Mogą to być przedsiębiorstwa produkujące biokomponenty, zużywające biomasę, a także gorzelnie które przeznaczają spirytus na produkcje biopaliw. Zdaniem resortu rolnictwa stawki dopłat przewidziane do uprawy roślin energetycznych będą dosyć wysokie. W przypadku rolnika, który uprawie pszenice i jakiegokolwiek zboże na cele energetyczne oprócz płatności SAPS, płatności uzupełniającej będzie mógł otrzymać jeszcze 45 euro czyli około w sumie to będzie 200 euro na hektar. Trzeba jednak zaznaczyć, że płatności mogą się zmienić jeżeli powierzchnia upraw przeznaczonych na cele energetyczne będzie większa niż początkowo zakładano. W Komisji Europejskiej trwają jeszcze prace nad tym projektem.

14. Trudne renty

Ministerstwo Rolnictwa zapowiada zmianę zasad przyznawania rent strukturalnych. Ich otrzymanie będzie teraz dużo trudniejsze.

Rolnik będzie mógł przejść na rentę strukturalną jeśli przekaże gospodarstwo co najmniej 3 hektarowe. Tylko w czterech województwach, gdzie jest duże rozdrobnienie może to być minimum 1 hektar. Sobie może zostawić maksimum 0,5 hektara. Będą też bardziej skomplikowane wymagania co do wielkości gospodarstwa utworzonego po przejęciu gruntów od przyszłego rencisty. Zdaniem rolników te i inne obostrzenia nie będą sprzyjały poprawianiu struktury agrarnej, a taki właśnie cel miały spełniać renty strukturalne. Rolników, którzy chcieliby przejść na rentę strukturalną niepokoi również odpowiedzialność za warunek jaki powinien spełniać następca. Chodzi o obowiązek prowadzenia przez niego gospodarstwa w ciągu kolejnych 5 lat. W przeciwnym razie rentę należałoby zwrócić. Renty otrzymywane według nowych

zasad będą też dużo niższe niż te, które były przyznane w poprzednim okresie budżetowym.

15. Ekologiczny wzrost

Liczba gospodarstw ekologicznych powoli ale ciągle rośnie. Według najnowszych danych resortu rolnictwa, w ubiegłym roku powstało ich o 30% więcej niż dwa lata temu. Wciąż niewiele jest przetwórci – a to zdaniem ekspertów, hamuje rozwój branży ekologicznej w Polsce.

Polska ze względu na sprzyjający klimat i wielowiekowe tradycje rolnicze – mogłaby stać się europejską potęgą w eko – produkcji. Niestety. Pod tym względem wciąż znajdujemy się na szarym końcu. W Polsce gospodarstwa ekologiczne obejmują zaledwie 1% upraw. W porównaniu z Austriakami to prawie 10-krotnie mniej. Jak policzył resort rolnictwa, w ubiegłym roku działało ponad 9 tysięcy gospodarstw ekologicznych. Powierzchnia bio – upraw to 200 tysięcy hektarów. Zaskakująco duża jak na warunki polskie jest za to średnia powierzchnia gospodarstwa. Aż 23 hektary. Specjaliści oceniają, że w ubiegłym roku światowy obrót bioproduktami przekroczył 30 miliardów dolarów. Z roku na rok, wielkość tego rynku rośnie średnio od 5 do 10%.

16. Dzielenie trawy

Dopłaty do powierzchni paszowej - jeszcze nie weszły, a już budzą wiele kontrowersji. Czy my też jesteśmy rolnikami z Marszałkowskiej? - pytają hodowcy koni i gęsi. To oni najwięcej stracą na zmianie przepisów o dopłatach bezpośrednich.

Różnica w stawkach płatności do trwałych użytków zielonych jest spora. Płatność podstawowa to 80 euro na hektar rocznie. Dodatkowo producenci owiec koni i kóz dostaną w granicach 110 euro do każdego hektara łąk. Czyli w sumie blisko 200 euro na hektar rocznie. Wszystko byłoby dobrze gdyby nie to, że wielu rolników czuje się w tej sytuacji pokrzywdzonych. Należą do nich na przykład hodowcy koni. Na zmianie przepisów stracą też producenci gęsi, bo przy hodowli gęsi obowiązuje jedna pasza bazująca na trawach. Polska zamiast dopłacać do krów matek i matek owiec podzieliła te pieniądze na wszystkich rolników więc można powiedzieć, że przez 3 lata hodowcy koni i innych zwierząt korzystali z tych dopłat kosztem hodowców innych przeżuwaczy. Wyższe dopłaty mają zrekompensować kary za przekroczenie kwot mlecznych oraz zachęcić rolników do hodowli bydła opasowego. Prawdopodobnie dopłaty paszowe będą uzależnione od liczby hodowanych zwierząt przypadających na hektar. Oznacza to że aby je dostać nie wystarczy już na przykład koza zarejestrowaną w gospodarstwie od 1 kwietnia 2005 roku do 31 marca 2006 roku.

17. Dotacyjny bilans

7 i pół miliarda złotych dla miliona 300 tysięcy rolników. Taki jest bilans wypłaty dotacji bezpośrednich oraz dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Zdaniem Agencji Restrukturyzacji zakończenie całej kampanii to kwestia kilku najbliższych tygodni.

Do tej pory 90% rolników dostało dopłaty bezpośrednie za 2006 rok. To bardzo dobry wynik biorąc pod uwagę fakt, że na wypłatę wszystkich środków Agencja Restrukturyzacji ma czas do końca czerwca. Wielu rolników już dawno zdążyło wydać otrzymane dotacje. Rolnicy nie ukrywają, że im wcześniej dostaną dotacje tym lepiej. A to, dlatego, że ceny środków do produkcji cały czas rosną. Podejrzewają nawet, że

podwyżki nie zawsze wynikają ze wzrostu kosztów wytwarzania nawozów, czy środków ochrony roślin. Agencja Restrukturyzacji zapewnia, że z wypłatą prawie wszystkich środków zdąży przed rozpoczęciem wiosennych prac polowych. W ostatniej kolejności dopłaty dostaną ci rolnicy, u których były przeprowadzone kontrole na miejscu. Wynika to z bardzo skomplikowanej procedury sprawdzania dokumentów.

18. Pięciolatka nie dla wszystkich

Czy korzystanie ze środków pomocowych z unijnej kasy może być przeszkodą w ubieganiu się o rentę strukturalną? Okazuje się, że może ale nie musi. Jest kilka programów, których zobowiązania można przekazać następcom.

W korzystaniu z unijnych funduszy rolnicy powinni kierować się jedną podstawową zasadą. Zanim złożą wniosek o przyznanie wsparcia trzeba najpierw wiedzieć, co można dzięki niemu zyskać a co stracić. Zdecydowana większość programów wymaga, bowiem tak zwanego pięcioletniego okresu związania z celem. Oznacza to zazwyczaj, że po uzyskaniu wsparcia przez pięć lat rolnik powinien prowadzić gospodarstwo. Co jednak zdarzy się wtedy, gdy będzie chciał przekazać ziemię w zamian za rentę strukturalną? Wszystko zależy od tego z jakiego działania korzystał. W niektórych programach nie ma żadnych przeszkód żeby przekazać zobowiązania na rzecz następcy. Tak się dzieje w przypadku gospodarstw niskotowarowych. Podobnie jest w przypadku programu wsparcia dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Wyjaśniła się także sprawa SAPARDU: rolnicy, którzy korzystali ze wsparcia przedakcesyjnego mogą przekazać zobowiązania następcy a sami ubiegać się o rentę strukturalną. Zasada ta nie obowiązuje jednak w przypadku działań z Sektorowego Programu Operacyjnego. Na przykład, jeżeli rolnik kupił z programu inwestycji w gospodarstwach rolnych maszyny, czy modernizował budynki gospodarskie przez pięć lat od podpisania umowy nie może przekazać gospodarstwa. Do tej pory z programu rent strukturalnych skorzystało ponad 50 tysięcy rolników. A to, kiedy będą przyjmowane nowe wnioski jak na razie jest wielką niewiadomą.

19. Rybacy na celowniku

Polscy rybacy wciąż na celowniku Brukseli. Sprawa dotyczy nielegalnych połowów dorszy na Bałtyku. Według Komisji Europejskiej, polskie jednostki łowią znacznie więcej niż zezwala na to unijne prawo. Dlatego teraz grożą nam dodatkowe kontrole i kary.

Zaostrzenie relacji między Brukselą a polskimi rybakami, zbiegło się z rozpoczęciem prac nad „zieloną księgą” dla Bałtyku. Przygotowywany właśnie dokument, będzie wyznaczał kierunki polityki morskiej Unii Europejskiej. Chodzi w nim między innymi o ochronę zasobów dorszy, które, zdaniem Brukseli drastycznie spadają. Dlatego Komisja zapowiada starania o odbudowę gatunku zerkając jednocześnie w kierunku polskich rybaków. Na złą opinię polscy rybacy sami sobie jednak zasłużyli. Przyznając publicznie (jako jedyni w Europie), że świadomie łowią więcej niż nakazuje to prawo. Zmianą opinii o polskich rybakach ma się teraz zająć rząd, któremu pomogą sami armatorzy. Chcą oni udowodnić Brukseli, że dorszy wciąż jest pod dostatkiem. Rybacy zamierzają łowić w obecności unijnych naukowców, ci kontrolując sieci mogliby szacować zasoby.

20. Dotacje „de minimis”

Znane są już terminy i zasady. Od 15 kwietnia rolnicy będą mogli starać się o dopłaty do materiału siewnego. Dotacje będą wypłacane w ramach pomocy suszowej lub tak zwanej de minimis.

O dotacje do materiału kwalifikowanego będą mogli występować, rolnicy, którzy w wyniku ubiegłorocznej suszy stracili, co najmniej 1/3 zbiorów. Powinny potwierdzać to protokoły komisji powołanych przez wojewodów. Zwrot części poniesionych kosztów będzie możliwy tylko po przedstawieniu dokumentów potwierdzających zakup zboża czy sadzeniaków. Dopłaty będą udzielane do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych kwalifikowanym materiałem siewnym. Będzie to 50 złotych do hektara zbóż, 60 złotych do hektara roślin strączkowych oraz 300 złotych do hektara ziemniaków.

PRZEWIDZIANE STAWKI DOPLĄT zł na ha/rocznie

pszenica, owies, jęczmień, pszenżyto, żyto - 50

groch siewny, łubin, bobik - 60

ziemniaki - 300

21. NIK w mlecznym funduszu

Znacznie poprawiła się ściągalność opłat na rzecz Funduszu Promocji Mleczarstwa oceniła Najwyższa Izba Kontroli. Z tego obowiązku wywiązuje się już 99% podmiotów skupujących mleko.

A jeszcze niedawno mleczarnie niechętnie przekazywały na konto Funduszu Promocji Mleczarstwa pieniądze. Podczas poprzedniej kontroli ujawniono, że nawet 1/3 z nich nie wywiązuje się z tego obowiązku. Wszystko zmieniły nowe przepisy, które do kontroli i egzekwowania wpłat upoważniły prezesa Agencji Rynku Rolnego zarządzającego Funduszem. Ale nie tylko to poprawiło statystyki. Na konto Funduszu mleczarnie wpłacają dwie dziesiąte grosza od każdego litra skupionego mleka. To niewiele, ale ponieważ skup sięga miliardów litrów, to na koncie funduszu co roku ląduje spora kwota. Od początku istnienia funduszu w 2002 roku było to prawie 50 milionów złotych.

V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Targi BioFach 2007

W dniach 15.02 – 18.02.2007r. w Norymberdze (Niemcy) odbyły się doroczne Międzynarodowe Targi Produkcji Ekologicznej – BioFach’ 2007.

W roku bieżącym już po raz drugi uczestniczyła w nich delegacja z województwa warmińsko-mazurskiego. W celu promocji i upowszechniania rolnictwa ekologicznego województwa warmińsko-mazurskiego, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego zorganizował wyjazd studyjny dla grupy rolników prowadzących produkcję rolną metodami ekologicznymi oraz osób zajmujących się

w województwie tą problematyką (W-MODR, ARiMR). Rolnicy zwiedzili ekspozycje targowe w Norymberdze oraz gospodarstwa ekologiczne, przetwórnice i hurtownie na terenie Bawarii.

2. Konkurs „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”

Dnia 2 marca 2007 roku zakończył się nabór wniosków do II edycji konkursu „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”, organizowany przez Samorząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Wpłynęło 55 wniosków, które zgodnie z regulaminem zostaną zweryfikowane i ocenione przez komisję konkursową. Maksymalne dofinansowanie projektu wynosi 2 000 zł. W konkursie biorą udział wyłącznie miejscowości wiejskie (sołectwa) nie będące siedzibą gmin województwa warmińsko - mazurskiego. Wniosek składa gmina wiejska lub miejsko-wiejska właściwa dla sołectwa. W tym roku gmina może złożyć maksymalnie 2 wnioski na 2 przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie ma na celu aktywizację obszarów wiejskich oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego, a także zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturowych mieszkańców wsi. Konkurs sprzyja kreowaniu lepszego wizerunku wsi oraz promocji województwa. Obejmuje dofinansowaniem szereg inicjatyw tj. festynów, konkursów, wystaw oraz warsztatów pobudzających aktywność społeczności wiejskich na rzecz rozwoju własnej miejscowości.

3. Otwarty konkurs ofert na wykonanie zadania publicznego w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich

Dnia 2 marca 2007 roku zakończył się nabór ofert do konkursu na wykonanie zadania publicznego w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich. Wpłynęło 7 wniosków, które zgodnie z regulaminem zostaną zweryfikowane i ocenione przez Komisję Konkursową. Maksymalna kwota dofinansowania wynosi 9 000 zł. Zadanie może być realizowane w formie organizacji konferencji, seminariów, warsztatów i wyjazdów studyjnych. Powinno dotyczyć budowania trójsektorowych partnerstw, wsparcia Lokalnych Grup Działania przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- oraz informacji prasowych.